

ĐÁP ÁN THAM KHẢO
KÌ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT NĂM HỌC 2023 - 2024
MÔN: NGỮ VĂN
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO PHÚ THỌ

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1.

Biểu hiện của "Một thời đại với những giá trị bị đảo lộn" được nói đến trong đoạn văn (1) là:

- Những thứ tầm thường giải trí rẻ tiền thì lại lên ngôi, còn những điều chân thành giá trị thì lại lặn xuống dưới.
- Người ta nhìn nhau qua vẻ bề ngoài, chạy theo vật chất, theo chủ nghĩa tiêu thụ, hoặc chìm đắm vào những thú vui thoáng qua.

Câu 2.

- Phép lặp dùng để liên kết câu trong đoạn văn (2) được biểu hiện qua từ "đã..."
- Tác dụng:
 - + Khiến nhịp điệu đoạn văn thêm nhịp nhàng, các câu trong đoạn văn liên kết chặt chẽ, bổ sung ý nghĩa cho nhau, nhấn mạnh vào sự việc tác giả không muốn "bỏ đi" vì đã gặp được nhiều điều tốt đẹp, tử tế.

Câu 3.

Học sinh trả lời theo suy nghĩ của mình, sử dụng những lí lẽ thuyết phục để chứng minh suy nghĩ ấy.

Câu trả lời tham khảo:

- Thông điệp trong đoạn trích có ý nghĩa nhất với em là việc nhờ tác giả đã không nản chí trong việc tìm kiếm nên cuối cùng cô ấy đã tìm được một nơi thuộc về mình, một tập hợp những người giống mình trong đoạn (3). Bởi:
 - + Đoạn (3) khuyên em nên vững vàng niềm tin với cuộc sống, chắc chắn sẽ có một nơi ở ngoài kia dành cho mình và có những nhóm người phù hợp với tần số của mình.

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Về hình thức, bài làm dưới dạng đoạn văn với dung lượng từ 10 đến 12 câu.

Về nội dung, bài làm tập trung bàn luận về việc cần làm gì để sống là chính mình trong một thế giới muốn biến mình thành người khác. Bài làm có những nội dung chính sau:

- Giải thích:

- + Sống là chính mình: là việc tôn trọng những nét riêng của bản thân mình, tôn trọng sự khác biệt của bản thân mình.
- + Thế giới muốn biến mình thành người khác: bị biến thành những người giống nhau trong đám đông, không có bất cứ bản sắc riêng, điều đặc biệt riêng nào.

- Bàn luận:

- + Việc tôn trọng những bản sắc, những điều đặc biệt của riêng mình là điều cần làm vì mỗi người sinh ra là một cá thể riêng biệt.
- + Nếu cố chạy theo đám đông, cố thay đổi tất cả mọi điều khác biệt của bản thân để cho giống với đám đông, giống với xã hội, "giống với người khác" thì đó chính là việc ta đánh mất bản thân mình.
- + Nhưng cần chú ý về việc "những nét riêng của bản thân mình" là những những điều "đặc biệt" chứ không phải những thói hư tật xấu.

- Chứng minh:

- + Trong cuộc sống, có rất nhiều người thành công, được nhiều người biết đến và trân trọng, yêu thương vì những người đó biết tự hào về những điều "đặc biệt" của bản thân mình như:

Một cô người mẫu có chiều cao khiêm tốn nhưng không ngừng học hỏi và phát triển bản thân để tạo ra những bộ ảnh đẹp, những phần trình diễn hay.

Một người nhạc sĩ với những sáng tác "mang dấu ấn cá nhân" được nhiều người mến mộ vì những sáng tác đặc biệt ấy.

- Liên hệ bản thân:

- + Học sinh tự liên hệ bản thân mình.

Câu 2.

Về hình thức, bài làm dưới dạng đoạn văn hoặc bài văn.

Về nội dung, bài làm có những nội dung chính sau:

Giới thiệu tác giả Thanh Hải, bài thơ *Mùa xuân nho nhỏ* và dẫn dắt vào khổ thơ 2 và 3.

*** Khổ thơ thứ hai**

- “Lộc” ở đây có thể hiểu là sức mạnh dân tộc, “lộc trải dài nương mạ” là sự hồi hả xôn xao cho một mùa màng mới, cho đồng ruộng vẫn mãi mãi bạt ngàn một màu xanh.

- “Người cầm súng và “người ra đồng” là hai lực lượng chính dựng xây Tổ quốc. Đây là mùa xuân trách nhiệm gắn với ý thức bảo vệ dân tộc. Người ra trận phải đổ

máu, người ra đồng phải đổ mồ hôi nước mắt. Máu, mồ hôi, nước mắt của nhân dân ta đã góp phần giữ lấy mùa xuân mãi mãi của dân tộc.

- Từ “cứ” đặt đầu câu thơ như một sự khẳng định, thể hiện một chân lí đơn giản mà thiêng liêng. Có thể nói bao nỗi nhọc nhằn, đắng cay của dân tộc được đáp lại bằng những mùa xuân tiếp nối vô tận.

*** Khổ thơ thứ ba**

- Nhà thơ Thanh Hải đã nhắc lại chặng đường 4000 năm của đất nước thông qua hệ thống các tính từ "vất vả", "gian lao" từ đó có thể cho thấy chặng đường dựng nước và giữ nước của dân tộc ta là một chặng đường đầy những gian nan, khó khăn và thử thách, mất mát.

- Hình ảnh so sánh "đất nước như vì sao" đã mở ra nhiều liên tưởng độc đáo và giàu ý nghĩa. Hình ảnh so sánh ấy vừa gọi đến nguồn sáng trường tồn mãi với không gian, thời gian, vừa gọi lên niềm tin của tác giả về một tương lai tươi sáng, rộng mở của đất nước với khí thế mạnh mẽ không gì cản nổi.

- Cấu trúc song hành "đất nước bốn ngàn năm", "đất nước như vì sao" đã diễn tả sự vận động đi lên của lịch sử và là lời khẳng định về sự trường tồn vĩnh cửu của đất nước. Cụm từ "cứ đi lên phía trước" khép lại khổ thơ như một lời khẳng định, một sự thể hiện ý chí và lòng quyết tâm và niềm tin sắt đá của nhà thơ và của cả dân tộc về tương lai tươi sáng, tốt đẹp của quê hương, đất nước.

- Khái quát lại giá trị nội dung, nghệ thuật của 2 khổ thơ nói riêng và bài thơ nói chung.